

BECHA

Rode zakdoek,
bus stopt

Straat- en veldnamen in
voormalige gemeente Spaubeek

Esther

In dit nummer:

**Habetslezing over
Peter Treckpoel**

Boer, Beek, Beckers

**Inwonerslijsten gemeente
Spaubeek anno 1833**

Open Monumentendag 2023

Esther

In 1927 opende de familie Hoppers drukkerij 'De Nieuwe Mijnstreek' in de Raadhuisstraat te Beek. In 1979 verhuisde het bedrijf naar het industrieterrein 'De Beeker Hoek'. De drukkerij had inmiddels een nieuwe directeur, Wim Frijns, die gehuwd was met Paula Hoppers. Na enkele jaren zocht de drukkerij samenwerking met andere drukkerijen, zoals Leiter/Nijpels uit Maastricht. In 1992 volgde een samenwerkingsovereenkomst met drukkerij 'Koninklijke De Boer'. De persen van 'De Nieuwe Mijnstreek' in Beek draaiden nog vier jaar door, maar in 1996 werd de vestiging in Beek gesloten.

De familie Frijns-Hoppers vroeg in 1994 Gène Eggen, beeldhouwer uit Ulestraten, een beeld te maken. Het echtpaar wilde dit beeld aan de Beeker gemeenschap schenken.

Het beeld kreeg de naam Esther en werd in de Gundelfingenstraat geplaatst op het pleintje waar de open Keutelbeek onder de weg doorstroomt. De onthulling vond plaats op 20 mei 1995 ter gelegenheid van de feesten rond de 25-jarige jumelage van Beek en Gundelfingen door de burgemeester van Beek A. van Goethem met zijn collega uit Gundelfingen de heer P. Schweitzer.

Onbekenden vonden in 2002 het nodig om het kunstwerk te vernielen. Het hoofd van het kunst-

In 1973 maakte Gène Eggen tien linosneden van bijbelse vrouwen, waaronder Esther

werk lag aan stukken en was op het eerste gezicht onherstelbaar. Frans Eggen, de zoon van de kunstenaar, kon het beeld van zijn vader Gène Eggen gelukkig restaureren. Omdat de gemeente Beek het beeld niet opnieuw een vaste stek wilde geven, heeft de familie Frijns 'Esther' toen een veilige plek bij hun toenmalige woning gegeven.

Beeld Esther in het Raadhuispark te Beek

Na de verhuizing van de familie Frijns-Hoppers is, na toestemming van de gemeente Beek, het beeld op dinsdag 23 mei 2023 voor het nieuwe appartementencomplex in het Raadhuispark geplaatst. Esther verwelkomt nu de bewoners en bezoekers bij de ingang. Op woensdag 30 augustus 2023 is Esther officieel onthuld. Dit keer door de huidige burgemeester van Beek Christine van Basten-Bodin, samen met de bewoners van het appartementencomplex waar het beeld nu staat.

De naam Esther is afkomstig uit een verhaal, dat vertelt over de uitroeiing van de Joden in het Perzische rijk, het huidige Iran, rond 500 voor

ESTHER.

TYDENS EEN VAN DE BALLINGSCHAPPEN
VERBLEVEN DE JODEN IN BABYLON.
DAAR WAS XERXES KONING.
DEZE WILDE EEN NIEUWE KONINGIN.
HIJ ZAG HET JOODSE MEISJE ESTHER,
DIE ZEER MOOI WAS, EN DE KONING
NAM HAAR EN MAAKTE HAAR KONINGIN.
ESTHER WAS NIET ALLEEN MOOI, MAAR OOK
DIENTER. ZE WIST VAN DE KONING GE-
DAAN TE KRUYGEN, DAT DE JODENVERVOL-
GING WERD OPGEHEVEN.

DEZE GEGEVENS WAREN AANLEIDING OM
DIT BEELD TE VERVAARDIGEN, EN TE
PLAATSEN, DAAR, WAAR VROEGER DE
SYNAGOGE STOND. ALS EEN TEIKENS
TERUGKEREND TEKEN IN DE GE-
SCHIEDENIS VAN DE MENSHEID.

HET BEELD IS GEKAPT IN HARDSTEEN.
DE WITMARMEREN PLAAT DUIDT OP HAAR,
VERBLYF, AL KONINGIN IN HET PALEIS.

JANUARI 1994.

Gène Eggen

Christus. Het is het 17e boek in de Bijbel, het achtste boek in de Ketoebim (de Geschriften) en het laatste boek van de Megilot (de Feestrollen). Het boek is vernoemd naar de hoofdpersoon van deze geschiedenis, Esther. Het beschrijft het verhaal van een Joodse meisje, dat naar het Perzische Susan werd weggevoerd. Daar kroonde men haar tot koningin. Zij redde, door haar tussenkomst, het joodse volk van de door de Amalekieten (nomadenstam) beraamde genocide.

Gène Eggen is geboren op maandag 5 april 1921 in Ulestraten en overleed op donderdag 10 februari 2000 in Maastricht. Hij studeerde aan de Rijks-academie van beeldende kunsten in Amsterdam. Professor Heinrich Campendonk was zijn grote leermeester en Karel Appel, Corneille en Pieter Defesche waren jaargenoten tijdens zijn studietijd. In de Hubertuskerk te Genhout is momenteel een expositie ingericht met werken van Gène Eggen.

← Handgeschreven tekst Gène Eggen

PAUL MENNENS

Rode zakdoek, bus stopt

Het verhaal van de EBAD, LTM en 200 andere autobusondernemingen in Zuid-Limburg

Het is dit jaar honderd jaar geleden dat Pierre Kerckhoffs de eerste Beeker autobusdienst opende. In diverse archieven heb ik afgelopen jaren onderzoek gedaan naar de geschiedenis van het busvervoer in onze regio. Het aantal busondernemingen groeide wekelijks en op dit moment zijn meer dan 200 busondernemingen geïnventariseerd.

Eind november 2023 wordt het boek 'Rode zakdoek, bus stopt' gepresenteerd. In het boek, geïllustreerd met unieke foto's, wordt de geschiedenis van de Beeker ondernemingen uitvoerig behandeld, evenals het mijnwerkersvervoer per bus en de 200 andere busbedrijven uit Zuid-Limburg.

Ondernemingsgeest

De werkende bevolking van Beek bestond in het eerste kwart van de 20e eeuw voornamelijk uit agrariërs en verder werkten een aantal personen in een van de strooptokerijen, leerlooierijen, blauwververijen, jeneverstokerijen, sigarenfabrieken en natuurlijk de opkomende mijnindustrie.

In een tijdsbestek van twee jaar kwam er een nieuwe

Pierre Kerckhoffs

Op 13 december 1923 (Luciafeest en jaarmarkt in Beek) opende Pierre Kerckhoffs de eerste autobusdienst binnen de gemeente Beek. Binnen een week verscheen een tweede autobusbedrijf (International) in de Beeker straten. Op 11 februari 1924 volgde het derde bedrijf, Excelsior van Funs Demandt. Op 1 maart 1924 werd in het 'Handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken' te Heerlen de autobusonderneming 'Eerste Autogarage Catsop-Elslloo' ingeschreven. Theodoor Collard had de route Sittard-Beek van garage Cartigny uit Sittard overgenomen. In april 1925 verhuisde de busonderneming Collard naar Beek en waren er vier busondernemingen. Het vijfde bedrijf, van Jan Hubert Maessen, opende op 28 september 1925.

Fusies tussen de Beeker bedrijven

De concurrentie tussen de autobusondernemingen in Zuid-Limburg was moordend. Samenwerking was noodzakelijk om te kunnen overleven. Van overheidswegen werden ook maatregelen genomen om een wildgroei op bepaalde bustrajecten te voorkomen. Zo werden particuliere busondernemingen gedwongen om te gaan samenwerken.

In de zomer van 1926 werd door een hevige brand garage International aan de Prins Mauritslaan geheel verwoest. Een bus bleef bespaard, maar een herstart mislukte en de eigenaar verkocht deze bus aan garage Demandt.

Garage Demandt verhuisde in januari 1925 vanuit